

ISSN 2450-6486

www.ehs.eeipsy.org

DOI: 10.38014/ehs-ss.2021.2.15

Ірина ПОГОРІЛА, Оксана ГУРНЯК,
Наталія КОРНОВА, Андрій БИЧКО,
Олександр РОМАНЕНКО

Підходи до формування біологічної компетенції в студентів закладу вищої медичної освіти

IRYNA POHORILA, OKSANA HURNYAK, NATALIA KORNOVA, ANDRIY BYCHKO, ALEXANDER ROMANENKO. **Approaches to the formation of biological competence in students of the institution of higher medical education.** *This article analyzes the areas of educational work provided for the first-year students of the medical higher educational establishment, namely future physiotherapists and occupational therapists, as they study medical biology, taking into account the specifics of their training. Special attention is paid to the use of the educational and methodological complex in the aforementioned discipline and the ways to help students adapt to the learning process at the medical university.*

Key words: adaptation process, first-year students, educational and methodical work, educational-methodical complex, educational discipline "Medical biology".

ARTICLE
INFO

Received 05.18.2021

Peer-reviewed 05.29.2021

Revised version received 06.18.2021

Accepted 06.26.2021

231

© Ірина ПОГОРІЛА, Оксана ГУРНЯК,
Наталія КОРНОВА, Андрій БИЧКО,
Олександр РОМАНЕНКО, 2021

В сучасних умовах вдосконалення освітніх технологій в Україні набула актуальності проблема оптимізації організації навчального процесу з дисциплін, що викладаються в закладах вищої медичної освіти, зокрема з медичної біології. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є використання навчально-методичного комплексу з дисципліни «Медична біологія» для забезпечення підготовки студентів-першокурсників, зокрема майбутніх фізичних терапевтів та ерготерапевтів, з урахуванням біоетичних аспектів професійної діяльності фахівців в галузі медицини.

Разом з тим, слід звернути увагу, що адаптаційний процес до навчання у закладі вищої освіти у першокурсників пов'язаний серед іншого з новим соціальним статусом, зі зміною звичного способу життя, з підвищенням рівня навчального навантаження, з вимогами до діяльності особистості як студента тощо. Названі чинники особливо впливають на студентів у перші місяці навчання в закладі вищої освіти. Тому актуальним аспектом педагогічної діяльності є полегшення закономірного процесу їх адаптації до навчання і перебування в новому соціумі. Завданнями викладачів кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця є не тільки забезпечення проведення навчальної роботи зі студентами-першокурсниками з використанням розробленого ними навчально-методичного комплексу з дисципліни «Медична біологія» з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності сьогоденних студентів, а й допомога їм у подоланні проблем, пов'язаних із адаптацією до нових для них умов навчальної діяльності, чому має сприяти оптимізація організації навчального процесу у закладі вищої освіти у відповідному напрямку.

Навчання у закладі вищої освіти, зокрема медичному, відіграє особливу роль у розвитку людської особистості. Саме в цей період закладаються основи професійних якостей майбутнього фахівця в галузі медицини. У зв'язку з названим, метою навчально-виховного процесу в перший рік навчання студентів в закладі вищої освіти є, зокрема, гармонійний розвиток особистості і як майбутнього фахівця, і як особистості.

Відзначимо, що в процесі освітньо-професійної адаптації студента-першокурсника можна виділити інституціональну (формальну), дидактичну та соціально-психологічну складові. Перша передбачає знайомство студента зі структурою, атмосферою, специфікою закладу вищої освіти, зокрема медичного, розуміння студентом змісту навчального процесу й усвідомлення ним своїх прав і обов'язків; друга

передбачає включення студента в хід навчального процесу, формування в особистості самостійності, організованості, систематичності та дисциплінованості, що є важливими передумовами успішного навчання; стосовно ж соціально-психологічної складової адаптації, то вона передбачає налагодження взаємодії особистості з іншими студентами, формування в неї комунікативних навичок, вироблення в неї власного стилю поведінки [1].

В залежності від форм і способів взаємодії студента і освітнього середовища адаптація в особистості першокурсника може відбуватися різними темпами. Успішність адаптації залежить від зв'язку методів навчання у закладі вищої освіти з такими, прийнятими на попередніх етапах здобування освіти особистістю, від рівня самостійності особистості, від її мотивації до навчання, від повноти її професійної орієнтації, в кінцевому результаті від професійної ідентичності студента, зокрема майбутнього фахівця у сфері охорони здоров'я, а також від його бажання оволодіти в повній мірі навчальною програмою з конкретної дисципліни; вона дозволяє усунути внутрішні перестороги в студента, знижує ризик розвитку проблемних аспектів в його навчальній діяльності [2].

Важливою складовою процесу адаптації виступає взаємодія особистості з соціумом. Завдяки успішній адаптації студент-першокурсник набуває можливість ефективно діяти в нових умовах закладу вищої освіти, зокрема медичного. Якщо ж адаптація відбувається повільно або навіть не настає, то в особистості можуть виникати додаткові труднощі різноманітного характеру у процесі навчання, в ході взаємодії з членами студентського середовища та викладачами тощо. Умовами успішної адаптації студента-першокурсника є високий вихідний рівень інтелектуального розвитку особистості, вміння в неї працювати з навчальною літературою, розвинута в неї мотивація до навчання й оволодіння майбутньою професією. Разом з тим проблемні аспекти в адаптації студента у згаданий вище період можуть бути пов'язаними з раніше сформованими стереотипами поведінки, що не кореспондують з такими, прийнятими в закладі вищої освіти, з недостатнім рівнем готовності до навчання в останньому, з низькими психологічною готовністю та мотивацією до опанування майбутньою професією, з несамостійністю у прийнятті відповідних рішень, з низьким рівнем самодисципліни тощо. На успішність адаптації впливають ціннісні орієнтири студентів-першокурсників, їх вмотивованість до напруженої навчальної роботи, рівень тривожності, особливості темперамен-

ту, комунікативні здібності тощо. Викладачам необхідно зважати на хвилювання першокурсників, які знаходяться в нових для них умовах, на те, що проблеми з оволодінням знаннями в студента можуть бути пов'язаними саме з несформованими якостями готовності до навчання у закладі вищої освіти.

При підготовці до вступу до закладу вищої медичної освіти майбутнім студентам корисно опрацювати розроблений на кафедрі біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця і виданий друком навчально-методичний комплекс, що містить складові з біології людини, з загальної біології, з біології тварин, з біології рослин, розрахований на осіб, які отримують (або вже отримали) загальну середню освіту [3, 4, 5, 6]. Це сприятиме їхньому входженню в освітнє середовище закладу вищої медичної освіти. Важливими завданнями викладачів у роботі з першокурсниками є навчити їх оволодівати знаннями і практичними навичками в нових для них умовах, коректно організувати їх самостійну роботу.

Серед форм адаптації студента до навчальної діяльності у закладі вищої освіти можна розрізнити активну та пасивну: у першому випадку студент-першокурсник легко пристосовується до нових умов, швидко входить у мікросоціум; у другому випадку адаптація студента відбувається повільно, залежить визначально від його оточення, соціуму. Педагогічний контроль, допомога викладачів, їх активна участь в житті студента, їх психологічна підтримка студента, залучення його в колектив є важливими складовими адаптаційного процесу, ефективність якого залежить також від стану здоров'я студента, прояву його вольових якостей. Названі питання потребують особливої уваги з боку викладачів [7].

У зв'язку з наведеним вище оптимізація організації навчально-методичного забезпечення з медичної біології є важливою передумовою створення належних умов для успішної адаптації студентів-першокурсників, підготовка яких відбувається в галузі фізичної терапії та ерготерапії, до навчальної діяльності в закладі вищої освіти.

Медична біологія є базовою природничо-науковою дисципліною при підготовці фахівців медичної галузі. Метою її викладання є формування у студентів наукового світогляду з медико-біологічних аспектів життєдіяльності людини, вироблення в них вміння аналізувати отриману інформацію, набувати нових необхідних для подальшої діяльності знань, визначати місце та роль біології в загальній системі наук про природу і медицину. Предметом вивчення навчальної дисциплі-

ни «Медична біологія» є біологічні основи життєдіяльності людини. Ця дисципліна не тільки забезпечує природничо-наукову підготовку студентів, але й закладає фундамент для подальшого засвоєння ними знань та вмінь з багатьох споріднених навчальних дисциплін, а також з професійно-практичних дисциплін, що вивчаються в закладі вищої медичної освіти.

Викладання медичної біології студентам-першокурсникам здійснюється на кафедрі біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця у відповідності до затвердженого навчального плану, мети і завдань, викладених у навчальній програмі. Основні питання навчальної програми з медичної біології висвітлюються студентам першого курсу під час лекцій, а детальний розгляд загальних закономірностей, законів, концепцій та теорій біології відбувається на практичних заняттях. Важливо під час проведення лекцій ускладнювати структуру навчального матеріалу й прискорювати темп його викладання виключно поступово, зважаючи на особливості адаптації студентів-першокурсників до навчальної діяльності, а на етапі узагальнення, систематизації та закріплення засвоєних знань, умінь і навичок студентів під час практичних занять використовувати тестові завдання, ситуаційні задачі.

Навчання студентів-медиків на кафедрі біології є комплексним процесом, що включає навчальний, методичний та виховний напрями педагогічної діяльності. Водночас забезпечення навчального процесу на сучасному рівні вимагає від викладачів систематичного підвищення кваліфікації, участі у науково-практичних конференціях, проведення навчально-методичної, виховної та науково-дослідної роботи.

З метою забезпечення ефективного навчання студентів, підготовка яких відбувається за різними спеціальностями в закладі вищої медичної освіти, створення умов для оволодіння навчальним матеріалом студентами, для управління їхньою самостійною роботою, для забезпечення контролю якості їхнього навчання на кафедрі біології розроблено навчально-методичні комплекси, які включають: відповідні навчальну робочу програму з дисципліни «Медична біологія», тематичний план лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів, методичні матеріали до лекцій і їх мультимедійний супровід, методичні матеріали до практичних занять (тестові завдання, ситуаційні задачі тощо), методичні матеріали до самостійної роботи студентів. Важливим інструментом для досягнення поставленої при вивченні дисципліни мети є підготовлені за участі науково-педаго-

гічних працівників кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця навчальні книги для забезпечення навчальної діяльності студентів з медичної біології [8, 9, 10]. Застосування в організації навчального процесу сукупності названих засобів навчання спрямоване на оптимізацію умов з підвищення його ефективності. Коректно підібрані методичні прийоми сприяють мотивації студентів до оволодіння навчальною дисципліною, формуванню в них творчого мислення, потягу до саморозвитку та самоосвіти, що є вкрай важливим, у тому числі для їхнього подальшого успішного навчання в закладі вищої медичної освіти і подальшої професійної діяльності у майбутньому.

Ефективність навчання студента-першокурсника залежить від ряду чинників: вихідного рівня його підготовки, психологічного стану у згаданий вище адаптаційний період, темпу опанування навчальним матеріалом, рівня комунікативної компетенції особистості тощо. З урахуванням наведеного навчальний процес в закладі вищої освіти має базуватися на таких принципах навчання як науковість, послідовність, цілісність, диференційованість, наступність [11].

При опрацюванні студентами програмного матеріалу з медичної біології необхідна систематична самостійна робота, яка розвиває витривалість, організованість, дисциплінованість, пам'ять, вміння працювати з навчальними книгами. Стимулом до самостійної роботи студентів є мотивація до навчання. Значною мірою саме від неї залежать навчальні досягнення студента, розвиток його особистісних якостей. Самостійна робота студентів є невід'ємною складовою навчального процесу, має бути спрямованою на глибоке засвоєння навчального матеріалу з дисципліни. Саме підвищення ролі самостійної підготовки студентів в ході опанування майбутньою професією сприяє їх становленню як фахівців [11].

Якщо студент-першокурсник планує стати в майбутньому фахівцем в галузі фізичної та реабілітаційної медицини, тоді він має бути в повній мірі підготовленим до виконання комплексу покладених на нього професійних обов'язків. Біологічні основи необхідних для цього знань і умінь закладаються під час оволодіння навчальною дисципліною «Медична біологія». Так, наприклад, при вивченні її розділу «Молекулярний та клітинний рівні організації життя» майбутнім фізіотерапевтам та ерготерапевтам важливо навчитись інтерпретувати процеси регуляції життєдіяльності організму, що відбуваються на молекулярному та клітинному рівнях організації життя, трактувати зна-

чення змін структурно-функціональної організації клітини у розвитку порушень процесів життєдіяльності людини, пояснювати механізми реалізації генетичної інформації в клітині, аналізувати структурно-функціональні зміни у клітині в ході клітинного циклу та наслідки його порушень. При вивченні розділу «Біологія індивідуального розвитку» студентам-першокурсникам необхідно оволодіти вмінням визначати біологічні закономірності індивідуального розвитку організму, трактувати особливості репродукції людини у зв'язку з її біосоціальною суттю, пояснювати механізм гаметогенезу, інтерпретувати особливості ембріонального та постембріонального розвитку людини, а також критичні періоди ембріогенезу людини, інтерпретувати сучасні теорії старіння й аналізувати проблеми довголіття людини, визначати види регенерації, її шляхи, особливості та значення регенеративних процесів у людини. Вивчаючи розділ «Закономірності спадковості та мінливості» викладачу слід акцентувати увагу майбутніх фахівців у галузі фізичної терапії та ерготерапії на вмінні пояснювати типи успадкування ознак у людини, значення мутацій у виникненні хромосомних і генних спадкових хвороб людини. При вивченні розділу «Основи медичної генетики» студентам треба навчитися інтерпретувати застосування методів генетики людини в медико-генетичному консультуванні та пояснювати біологічні аспекти їх використання для з'ясування механізмів виникнення спадкових захворювань, аналізувати каріотип людини, пояснювати типи спадкових хвороб людини у зв'язку зі структурними змінами її спадкового матеріалу. Вивчаючи розділ «Людина й навколишнє середовище. Основи медичної паразитології» педагогу доцільно звернути увагу студентів, з одного боку, на характеристики значення екології як важливої складової в системі біологічних наук, на теоретичних основах розробки заходів охорони природи та здоров'я населення, раціонального використання природних ресурсів, на наслідках антропогенного забруднення довкілля як причини виникнення ряду захворювань людини, а з іншого – на визначенні методів лабораторної діагностики паразитарних захворювань, способів зараження людини паразитичними найпростішими, гельмінтами, членистоногими та їхньому медичному значенні, на трактуванні взаємовідносин в біологічній системі «паразит – хазяїн», на вмінні розрізняти специфічних і механічних переносників збудників хвороб людини, характеризувати представників окремих груп отруйних організмів, які становлять небезпеку для здоров'я людини, на шляхах впливу токсинів біогенного походження на людину.

Студенту, який працюватиме в майбутньому у сфері фізичної терапії та ерготерапії важливо розуміти і вміти знаходити зв'язок між біологічними основами спадковості й мінливості та впливом чинників навколишнього середовища на людину, визначати медико-біологічні аспекти взаємовідносин людини з оточуючим навколишнім середовищем й закономірності її адаптації до нього, пояснювати біологічні основи виникнення інвазійних хвороб людини, визначати медико-біологічні принципи застосування заходів особистої та громадської профілактики цих захворювань людини, визначати біорізноманіття, географічні та екологічні умови поширення отруйних для людини організмів, а також пояснювати можливість використання біологічно-активних сполук природного походження в медичній практиці.

Накопичений на кафедрі біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця досвід дозволяє виділяти основні шляхи оптимізації процесу навчання студентів медичній біології із застосуванням сучасних освітніх технологій, враховуючи при цьому індивідуальні особливості майбутніх фахівців у сфері охорони здоров'я, забезпечувати ґрунтовну предметну підготовку й сприяти професійному становленню, саморозвитку та розкриттю творчого потенціалу особистості. Впровадження навчально-методичного комплексу з дисципліни «Медична біологія» є передумовою ефективного, успішного засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Згаданий вище підхід сприяє досягненню навчальних цілей викладання медичної біології студентам вищого медичного закладу освіти.

References:

1. Зінонос Н.О. Адаптація студентів-іноземців до вивчення природничо-математичних дисциплін у закладах вищої освіти: монографія / Н.О. Зінонос, О.В. Віхрова // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. – Кривий Ріг: Видавничий центр Криворізького національного університету, 2019. – Том XIV. – Випуск 1 (14): спецвипуск «Монографія в журналі». – 220 с.
2. Психологія вищої школи: підручник / О.І. Власова, В.А. Семиченко, С.Ю. Пащенко, Я.Г. Невідома / за ред. О.І. Власової. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2015. – 405 с.
3. Романенко О.В., Головченко О.В., Жгут О.А., Кравчук М.Г. Біологія. Ч.1. Ботаніка: Навчальний посібник для вступників до Національного медичного університету імені О.О. Богомольця / За ред. О.В. Романенка. – Видання 2-ге вид., виправлене. – К.: КІМ, 2019. – 88 с.

4. Романенко О.В., Головченко О.В., Жгут О.А., Кравчук М.Г. Біологія. Ч.2. Зоологія: навчальний посібник для вступників до Національного медичного університету імені О.О. Богомольця / За ред. О.В. Романенка. – Видання 2-ге, виправлене. – К.: КІМ, 2019. – 112 с.
5. Романенко О.В., Погоріла І.О., Кравчук М.Г., Чернобровкіна Л.В. Біологія. Ч.3. Біологія людини: Навчальний посібник для вступників до Національного медичного університету імені О.О. Богомольця / За ред. О.В. Романенка. – Видання 2-ге, виправлене. – К.: КІМ, 2019. – 116 с.
6. Романенко О.В., Кравчук М.Г., Жгут О.А., Головченко О.В. Біологія. Ч.4. Загальна біологія: Навчальний посібник для вступників до Національного медичного університету імені О.О. Богомольця / За ред. О.В. Романенка. – К.: КІМ, 2019. – 136 с.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Каравела, 2014. – 360 с.
8. Медична біологія: Підручник / В.П. Пішак, Ю.І. Бажора, Ш.Б. Брагін, З.Д. Воробець, С.І. Дубінін, Г.Ф. Жегунов, Л.Є. Ковальчук, В.О. Корольов, О.В. Костилюв, Н.А. Кулікова, Р.П. Піскун, О.В. Романенко, О.Г. Слесаренко, М.В. Стеблюк, С.М. Федченко; За ред. В.П. Пішака, Ю.І. Бажори. – Видання 3-є. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2017. – 608 с.
9. Медична біологія: Посібник з практичних занять / О.В. Романенко, М.Г. Кравчук, В.М. Грінкевич, О.В. Костилюв; За ред. О.В. Романенка – 2-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 472 с.
10. Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з природничо-наукових дисциплін «Крок-1. Загальна лікарська підготовка» / Кол. авторів; За ред. В.Ф. Москаленка, О.П. Волосовця, І.Є. Булах, О.П. Яворовського, О.В. Романенка, Л.І. Остапюк. – К.: Медицина, 2004. – 368 с.
11. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова, І.С. Сабатовська-Фролкіна, Н.В. Альохіна, Н.В. Шварп. – Х.: НФаУ, 2019. – 248 с.

Transliteration of References:

1. Zinonos N.O. (2019). Adaptatsiia studentiv-inozemtsiv do vyvchennia pryrodnycho-matematychnykh dystsyplin u zakladakh vyshchoi osvity: monohrafiia / N.O. Zinonos, O.V. Vikhrova // Teoriia ta metodyka navchannia fundamentalnykh dystsyplin u vyshchii shkoli. – Kryvyi Rih: Vydavnychiy tsentr Kryvorizkoho natsionalnoho universytetu, 2019. Tom XIV. Vypusk 1 (14): spetsvypusk «Monohrafiia v zhurnali». 220 s.
2. Psykholohiia vyshchoi shkoly: pidruchnyk / O.I. Vlasova, V.A. Semychenko, S.Iu. Pashchenko, Ya.H. Nevidoma / za red. O.I. Vlasovoi. – K.: VPTs "Kyivskiy universytet", 2015. – 405 s.
3. Romanenko O.V., Holovchenko O.V., Zhhut O.A., Kravchuk M.H. (2019). Biolohiia. Ch.1. Botanika: Navchalnyi posibnyk dlia vstupnykiv do Natsionalnoho

- medychnoho universytetu imeni O.O. Bohomoltsia / Za red. O.V. Romanenka. Vydannia 2-he vyd., vypravlene. K.: KIM, 2019. 88 s.
4. Romanenko O.V., Holovchenko O.V., Zhhut O.A., Kravchuk M.H. (2019). Bioloheia. Ch.2. Zooloheia: navchalnyi posibnyk dlia vstupnykiv do Natsionalnoho medychnoho universytetu imeni O.O. Bohomoltsia / Za red. O.V. Romanenka. Vydannia 2-he, vypravlene. K.: KIM, 2019. 112 s.
 5. Romanenko O.V., Pohorila I.O., Kravchuk M.H., Chernobrovkyna L.V. (2019). Bioloheia. Ch.3. Bioloheia liudyny: Navchalnyi posibnyk dlia vstupnykiv do Natsionalnoho medychnoho universytetu imeni O.O. Bohomoltsia / Za red. O.V. Romanenka. Vydannia 2-he, vypravlene. K.: KIM, 2019. 116 s.
 6. Romanenko O.V., Kravchuk M.H., Zhhut O.A., Holovchenko O.V. (2019). Bioloheia. Ch.4. Zahalna bioloheia: Navchalnyi posibnyk dlia vstupnykiv do Natsionalnoho medychnoho universytetu imeni O.O. Bohomoltsia / Za red. O.V. Romanenka. K.: KIM, 2019. 136 s.
 7. Podoliak L.H., Yurchenko V.I. (2014). Psykholoheia vyshchoi shkoly: Pidruchnyk. 4-te vyd., vypr. i dop. K.: Karavela, 2014. 360 s.
 8. Medychna bioloheia: Pidruchnyk (2017). / V.P. Pishak, Yu.I. Bazhora, Sh.B. Brahin, Z.D. Vorobets, S.I. Dubinin, H.F. Zhehunov, L.Ie. Kovalchuk, V.O. Korolov, O.V. Kostylov, N.A. Kulikova, R.P. Piskun, O.V. Romanenko, O.H. Slesarenko, M.V. Stebliuk, S.M. Fedchenko; Za red. V.P. Pishaka, Yu.I. Bazhory. Vydannia 3-ye. Vinnytsia: NOVA KNYHA, 2017. 608 c.
 9. Medychna bioloheia: Posibnyk z praktychnykh zaniat (2020) / O.V. Romanenko, M.H. Kravchuk, V.M. Hrinkevych, O.V. Kostylov; Za red. O.V. Romanenka 2-e vyd. K.: VSV «Medytsyna», 2020. 472 s.
 10. Zbirnyk zavdan dlia pidhotovky do testovoho ekzameni z pryrodnychnaukovykh dystsyplin «Krok-1. Zahalna likarska pidhotovka» / Kol. avtoriv; Za red. V.F. Moskalenka, O.P. Volosovtsia, I.Ie. Bulakh, O.P. Yavorovskoho, O.V. Romanenka, L.I. Ostapiuk. – K.: Medytsyna, 2004. 368 s.
 11. Pedahohika ta psykholoheia vyshchoi shkoly: navchalnyi posibnyk (2019) / L.H. Kaidalova, I.S. Sabatovska-Frolkina, N.V. Alohkina, N.V. Shvarp. Kh.: NFaU, 2019. 248 s.

Authors

Pogorila Iryna
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of Biology,
O.O. Bogomolets National Medical University,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-4989-7501>
E-mail: ipogorelaa64@gmail.com

Gurnyak Oksana

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Biology,
O.O. Bogomolets National Medical University,
Kyiv, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0001-9177-7314>

E-mail: gurnyak11@gmail.com

Kornova Natalia

*Assistant of the Department of Biology,
O.O. Bogomolets National Medical University,
Kyiv, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0002-3029-7584>

E-mail: natalya.kornova@gmail.com

Bychko Andriy

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Biology,
O.O. Bogomolets National Medical University,
Kyiv, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0002-8443-2075>

E-mail: bychkoandreyntmu@gmail.com

Romanenko Oleksandr

*Doctor of Biological Sciences,
Professor, Head of the Department of Biology,
O.O. Bogomolets National Medical University,
Kyiv, Ukraine
Kyiv, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0002-8622-1757>

E-mail: bio.dep.nmu@gmail.com

Abstracts

ІРИНА ПОГОРІЛА, ОКСАНА ГУРНЯК, НАТАЛІЯ КОРНОВА, АНДРІЙ БИЧКО, ОЛЕКСАНДР РОМАНЕНКО. Підходи до формування біологічної компетенції в студентів закладу вищої медичної освіти. У статті проаналізовано напрямки педагогічної діяльності зі студентами-першокурсниками закладу вищої

медичної освіти, які вивчають медичну біологію, враховуючи особливості їхньої підготовки, зокрема майбутніх фізичних терапевтів та ерготерапевтів, з використанням навчально-методичного комплексу з названої дисципліни й обговорено шляхи адаптації студентів до навчання у закладі вищої медичної освіти.

Ключові слова: адаптаційний процес, студенти-першокурсники, навчально-методична робота, навчально-методичний комплекс, навчальна дисципліна «Медична біологія».

ИРИНА ПОГОРЕЛАЯ, ОКСАНА ГУРНЯК, НАТАЛЬЯ КОРНОВА, АНДРЕЙ БЫЧКО, АЛЕКСАНДР РОМАНЕНКО. **Подходы к формированию биологической компетенции у студентов учреждения высшего медицинского образования.** В статье проанализированы направления педагогической деятельности со студентами-первокурсниками учреждения высшего медицинского образования, изучающих медицинскую биологию, учитывая особенности их подготовки, в том числе будущих физических терапевтов и эрготерапевтов, с использованием учебно-методического комплекса по названной дисциплине и обсуждены пути адаптации студентов к обучению в медицинском университете.

Ключевые слова: адаптационный процесс, студенты-первокурсники, учебно-методическая работа, учебно-методический комплекс, учебная дисциплина «Медицинская биология».

IRYNA POHORĘŁA, OKSANA HURNIAK, NATALIA KORNOWA, ANDRIJ BYCZKO, OŁEKSANDR ROMANENKO. **Podejścia do kształtowania kompetencji biologicznych u studentów placówki wyższych szkół medycznych.** W artykule dokonano analizy obszarów działalności pedagogicznej ze studentami I roku wyższych szkół medycznych studiujących biologię medyczną z uwzględnieniem specyfiki ich kształcenia, w tym przyszłych fizjoterapeutów i terapeutów zajęciowych, z wykorzystaniem kompleksu edukacyjno-metodycznego tej dyscypliny oraz omówiono sposoby adaptacji studentów do nauki w wyższych szkołach medycznych.

Słowa kluczowe: proces adaptacyjny, studenci I roku, praca edukacyjno-metodyczna, zespół edukacyjno-metodyczny, dyscyplina pedagogiczna „Biologia medyczna”.